

FRANZ
SCHUBERT 1797-1828

PIETER WISELWEY
CELLO

PAOLO GIACOMETTI
PIANO

22 februari 1998 entree *f* 20,-
zondag 20.15 uur donateurs *f* 15,-
kerk open 19.30 uur

Kunst aan de Dijk

in het Oude Kerkje van Kortenhoef
aan de Kortenhoefsedijk

FRANZ SCHUBERT 1797-1828

PROGRAMMA

Sonatine in D gr.t. opus 137 nr 1 D 384

- Allegro molto
- Andante
- Allegro vivace

Impromptus opus 142 D 935 voor piano solo

- nr 1 in f kl.t. Allegro moderato

Sonatine in a kl.t. opus 137 nr 2 D 385

- Allegro moderato
- Andante
- Menuetto. Allegro-Trio
- Allegro

PAUZE

Impromptus opus 142 D 935 voor piano solo

- nr 3 in Bes gr.t. Thema. Andante

'Arpeggione' Sonate in a kl.t. D 821

- Allegro moderato
- Adagio
- Allegretto

In 1981 startte de stichting Kunst aan de Dijk haar activiteiten met de gelijknamige tentoonstelling, die het begin van een lange reeks culturele evenementen inluide. Het laat- Gotische Oude kerkje werd het culturele centrum, zoals het dat ook was rond de eeuwwisseling, toen tientallen schilders er vertoefden. Kunst aan de Dijk biedt een uitgebalanceerd muziekprogramma, bestaande uit vijf concerten in het winterseizoen. Daarnaast is er eenmaal per seizoen een literaire avond. Een schilderijen tentoonstelling in de zomer vormt het jaarlijkse hoogtepunt. Kunst aan de Dijk geeft zoveel mogelijk publiciteit aan haar evenementen. U wordt donateur door een bedrag van minimaal *f*40,- over te maken op gironummer 55.18.442. U ontvangt daarvoor maandelijks informatie en reductie op de toegangsprijs voor 2 personen. Telefoon secretariaat: 035 - 6232105.

Pieter Wispelwey is opgeleid door Dicky Boeke en Anner Bijlsma in Amsterdam en studeerde voorts bij Paul Katz in de Verenigde Staten en bij William Pleeth in het Verenigd Koninkrijk. Zijn repertoire strekt zich uit van J.S. Bach tot Elliot Carter, Kagel en Schnittke. Jaarlijks geeft hij uitvoeringen van de cello suites van Bach, de suites van Britten en de sonates van Beethoven en Brahms. Met orkesten treedt Wispelwey regelmatig op als solist ondermeer met concerten van Dvorak, Tchaikovsky, Shostakovich, Elgar, Haydn en Schnittke. In 1985 werd hem de Elisabeth Everts Prijs uitgereikt, een prijs die tweejaarlijks wordt toegekend aan de meest veelbelovende Nederlandse musicus. In 1992 heeft Pieter Wispelwey als eerste cellist de prestigieuze Nederlandse Muziekprijs gekregen. Pieter Wispelwey is een veel gevraagde gast op de internationale podia van Europa, Verenigde Staten, Mexico en Australië. Van Pieter Wispelwey zijn inmiddels CD's verschenen met de Bach solo suites op historische instrumenten (Channel Classics, CCS 1090), de Britten solo suites (Globe, GLO 5074), de Beethoven sonates voor fortepiano en cello met Paul Komen (Channel Classics, CCS 3592) en voorts solowerken van Kodaly, Crumb en Escher (Globe, GLO 5089), Brahms sonates op historische instrumenten (met Paul Komen) bij Channel Classics Records (CCS 5493), waarvoor de beide musici in maart 1994 een Edison hebben ontvangen. De komende jaren zal hij het uitgebreide cello-repertoire exclusief voor Channel Classics opnemen.

Paolo Giacometti werd in 1970 in Milaan geboren. Hij begon op 9-jarige leeftijd met zijn pianostudie, die hij aan het Amsterdamse Sweelinck Conservatorium heeft voortgezet, onder de leiding van Jan Wijn. In 1995 rondde hij zijn studie af met het behalen van het Diploma Uitvoerend Musicus (met onderscheiding). In 1987 kreeg hij de eerste prijs aan het Steinway Concours Nederland, in 1990 werd hij winnaar van de Parke-Davis-Förderpreis in Duitsland en in 1992 won hij de tweede prijs aan het 5e Internationaler Brahms-Wettbewerb te Hamburg. In het voorjaar 1995 heeft hij de eerste prijs behaald aan het Postbank-Sweelinck Concours. Paolo Giacometti heeft deelgenomen aan meesterscursussen van vooraanstaande pianisten en pedagogen zoals György Sebök, Karl-Heinz Kämmerling en Marie Françoise Bucquet. Hij heeft recitals gegeven in Nederland (o.a. in het Amsterdamse Concertgebouw), Duitsland, Frankrijk en Italië.

"Deze heeft het van de Lieve Heer geleerd", schijnt Wenzel Ruzicka, een bekwaam organist en Schuberts orgel- en pianoleraar, over Schubert gezegd te hebben. Franz Schubert volgde in die tijd (1808-1813) een opleiding aan het gerenommeerde keizerlijk-koninklijk Stadkonvikt in Wenen, een school waar naast algemeen onderwijs veel aandacht werd besteed aan allerlei facetten van de muzikale vorming, en het was de enorme snelheid waarmee Schubert zich de muziek eigen maakte, die Ruzicka die opmerking ontlokte. Voor Schuberts ontwikkeling als componist is deze tijd op het konvikt van essentieel belang geweest. Als kunstenaar op de grens tussen twee stijlperiodes is hij moeilijk in een muziek-historisch hokje te stoppen. Met een been stond hij vast in de klassieke traditie van Haydn en Mozart, wat blijkt uit zijn kamermuziek, en met het andere in de opkomende trend van de romantiek, getuige zijn vele liederen en stukken voor piano solo. De meeste componisten van het romantische tijdperk konden slecht uit de voeten met de kamermuziek; aan de ene kant miste het genre de intieme persoonlijke expressie van het solostuk voor piano en het lied en aan de andere kant de rijke, expansieve kleuren en de overweldigende klank van orkestrale muziek. Het is daarom ook niet verwonderlijk dat de beste werken in de 19e eeuw in dit genre stammen van componisten als Schubert, die een nauwe band hadden met de klassieke traditie.

Na zijn opleiding aanvaardde Schubert een betrekking als hulponderwijzer in de school van zijn vader, meer om zijn vader een plezier te doen dan omdat hij zelf zoveel voor dat beroep voelde. Al gauw zag hij de plichten van zijn werk dan ook als een onoverkomelijke barrière tussen hem en de vrijheid om te componeren, en in 1816 slaagde hij erin zich aan het leraarsjuk te ontworstelen. In dat jaar componeerde hij de drie sonates D384, 385 en 408, die Diabelli in 1836 publiceerde onder de titel Sonatines. Deze sonatines hebben een gratie en helderheid die doen denken aan Mozart. Schubert was hier duidelijk nog in de ban van zijn klassieke voorbeelden; zijn eigen persoonlijke stijl was in zijn instrumentale muziek nog niet geheel tot volle bloei gekomen. Vooral in het andantedeel van de eerste sonatine, in D, waant de luisteraar zich nog op Mozartiaans grondgebied. Toch zijn het met hun karakteristieke beeldende, sprekende thematiek innemende en boeiende werken. Naast ontelbare marsen, walsen en andere dansen schreef Schubert veertien korte stukken voor

de piano, die zijn uitgever Maximilian Josef Leidersdorf van de bescheiden titel Impromptus of Moments musicaux voorzag. Deze acht Impromptus uit 1827 zijn voor de piano wat Schuberts liederen zijn voor de stem. Een van Schuberts sterke punten was zonder twijfel zijn fijnzinnige gevoel voor melodie en lyriek, een aspect dat vooral in zijn liederen, maar ook in de Impromptus sterk naar voren komt en ze zo bijzonder en herkenbaar maakt. Nergens ontbreekt het aan een natuurlijk vloeiende, zangerige melodie. Deze stukken, met hun rijkdom aan melodieën en harmonieën, hun volmaaktheid in vorm en detail en hun specifieke sfeer, werden het model voor iedere volgende romantische componist van korte, intieme pianostukken. Ieder stuk heeft een heel eigen karakter, dramatisch, peinzend of hartstochtelijk, en ze zijn allemaal buitengewoon lyrisch. Los van hun eigen intrinsieke waarde zijn ze belangrijk omdat ze de eerste gaten slaan in het overwicht van de sonate over pianostukken, en zo een weg banen naar de pianomuziek van de romantiek. De arpeggione, ook wel gitaar-cello genoemd, was een 'kruising' tussen een gitaar en een cello - een cello met een gitaarstemming en zes snaren - en werd bespeeld met een strijkstok. Het instrument had een zeer kort leven aan het begin van de 19e eeuw. Dat het niet helemaal in de vergetelheid gezonken is, heeft het alleen maar te danken aan de fraaie, melodieuze sonate die Schubert ervoor schreef, en die tegenwoordig uitgevoerd wordt op de cello.

Natalie Koch

Let op:

26 april 20.15 uur literaire avond met :

Hella Haasse en Arthur Japin

o.l.v. Elsbeth Etty

 NOG Verzekeringen

met dank aan